

Attraktivitetsbarometeret

2011

KNUT VAREIDE OG HANNA NYBORG STORM

TF-notat nr. 12/2012

TF-notat

Tittel:	Attraktivitetsbarometeret 2011
TF-notat nr:	12/2012
Forfatter(e):	Knut Vareide og Hanna Nyborg Storm
Dato:	25.1.2012
Gradering:	Åpen
Antall sider:	29
Framsidedfoto:	
ISBN:	978-82-7401-504-3
ISSN:	1891-053X
Pris:	115,-
	Kan lastes ned gratis som pdf fra telemarksforsking.no

Prosjekt:	RU - områdepott
Prosjektnr.:	20110064
Prosjektleder:	Knut Vareide
Oppdragsgiver(e):	

Resymé:

Attraktivitetsbarometeret er en modell Telemarksforsking har utviklet for å måle norske kommuner og regioners attraktivitet som bosted. Attraktivitetsbarometeret tar utgangspunkt i sammenhengen mellom nettoflytting og arbeidsplassvekst, og bostedsattraktiviteten måles ved å se hvilke steder som trekker til seg flere innflyttere enn arbeidsplassveksten skulle tilsi.

Dette er det fjerde året Telemarksforsking har utarbeidet Attraktivitetsbarometeret.

Telemarksforsking, Boks 4, 3833 Bø i Telemark. Org. nr. 948 639 238 MVA

Forord

Dette er det fjerde året Telemarksforskning har utarbeidet Attraktivitetsbarometeret for norske kommuner og regioner. Attraktivitetsbarometeret har tidligere blitt publisert i regi av NHO. Attraktivitetsbarometeret måler steders attraktivitet som bosted, gjennom å ta utgangspunkt i nettoflyttingen til steder, og sammenholde denne nettoflyttingen med arbeidsplassveksten. I årets utgave har vi endret metoden for beregning av bostedsattraktivitet i forhold til tidligere år. Endringen består i at inn- og utvandring mellom utlandet og norske kommuner er med i beregningsgrunnlaget.

Bø, 25.1.2012

Knut Vareide
Prosjektleder

Innhold

Sammendrag	5
1. Hvordan måle bostedsattraktivitet?	7
2. Attraktive kommuner	9
Mest attraktive kommuner	9
Mest attraktive kommuner på lang sikt	10
Mest attraktive kommuner på lang sikt	10
3. Attraktive regioner	12
Mest attraktive regioner	12
Mest attraktive regioner på lang sikt	13
Minst attraktive regioner på lang sikt	13
4. Det nye Attraktivitetsbarometeret.....	15
Innvandringsbølgen.....	15
Attraktivitet for innvandrere, kommuner.....	16
Attraktivitet for innvandrere, regioner	17
Attraktivitet for innvandrerbefolkningen	19
Attraktivitet for innvandrer-befolkningen, regioner	20
Attraktivitet for personer uten innvandrerbakgrunn	22
Attraktivitet for personer uten innvandrerbakgrunn	23
5. Hva skaper attraktivitet?	25
Hva kjennetegner kommuner og regioner som er attraktive?.....	26
Analyse av flytting for ulike grupper, kommuner	27
Analyse med flytting for ulike grupper, regioner	28

Sammendrag

Attraktivitetsbarometeret er en metode for å måle hvilke geografiske områder som er attraktive som bosteder. Sammenhengen mellom nettoflytting og arbeidsplassvekst er utgangspunktet for attraktivitetsbarometeret, og attraktiviteten måles ved å se hvilke steder som trekker til seg flere innflyttere enn arbeidsplassveksten skulle tilsi. Årets Attraktivitetsbarometer er det fjerde i rekken som Telemarksforskning har utarbeidet. I årets utgave har vi endret metoden for beregning av bostedsattraktivitet i forhold til tidligere år. Endringen består i at inn- og utvandring mellom utlandet og norske kommuner er med i beregningsgrunnlaget.

Grunnen til at vi har begynt å ta med innvandring i Attraktivitetsbarometeret, er at innvandringen fra EU-land har økt kraftig de siste årene. Dette skaper en ny dynamikk i den regionale utviklingen i landet. Den høye innvandringen fører til befolkningsvekst i de fleste kommuner og regioner, og innvandrerbefolkningen er mer mobil enn den øvrige befolkningen, og utgjør en stor andel av den innenlandske flyttestømmen mellom norske kommuner.

Ullensaker ble i år kåret som den mest attraktive kommunen som bosted i landet, etter at Rennesøy har hatt denne posisjonen i de tre siste årene. Rennesøy er nå på tredjeplass, mens Ulstein kom på andreplass. Ullensaker har også hatt klart høyest bostedsattraktivitet på lang sikt. På listen over de 20 kommunene med stabilt høyest bostedsattraktivitet, er 18 i nærheten av Oslo, Bergen eller Stavanger, og 13 av disse er lokalisert på det sentrale Østlandet.

Øvre Romerike er den mest attraktive regionen som bosted i Norge, mens Hitra/Frøya er nest mest attraktive region. Øvre Romerike har vært stabilt i toppen lenge, mens Hitra/Frøya er en nykommer som tidligere har vært under middels attraktiv som bosted. Hitra/Frøya har fått en sterk økning i innflyttingen de siste årene, spesielt fra utlandet. Hitra/Frøya er en typisk distriktsregion, langt fra nærmeste større by, og er eneste region av denne typen blant de ti mest attraktive regionene. På lang sikt har Oslo og Nedre Glomma vært nest mest og tredje mest attraktive region, etter Øvre Romerike.

I årets Attraktivitetsbarometer ser vi nærmere på tre ulike typer flyttestrømmer; innvandring fra utlandet, innenlands flytting av innvandrerbefolkningen som bor i Norge og innenlands flytting av andre, det vil si de uten innvandringsbakgrunn.

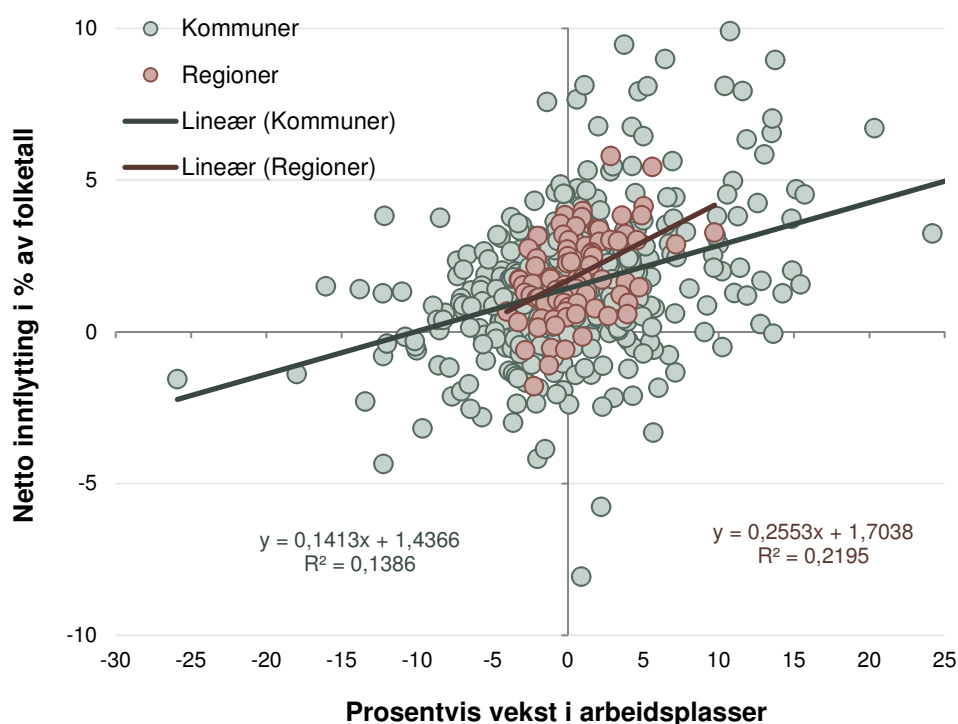
Man kan se klare trekk i hvilke kommuner og regioner som er attraktive for de tre ulike gruppene. Sentrale steder er attraktive for innvandrerbefolkningen, mens det er større geografisk spredning i steder som er attraktive for befolkningen uten innvandrerbakgrunn. Når det gjelder innvandring fra utlandet, er det ikke et klart mønster, men flere mindre sentrale distriktskommuner framstår som attraktive for innvandring. Mange av disse kommunene har i samtidig høy netto utflytting av innvandrerbefolkningen. Dette viser at mange innvandrere flytter videre til en mer sentral kommune etter første bosetting. Dette gjelder imidlertid i stor grad kommuner som mottar flyktninger, men det finnes også flere eksempler på kommuner med høy arbeidsplassvekst som har mye innvandring og lite netto utflytting av innvandrerbefolkningen. Dette er kommuner som sannsynligvis mottar mange arbeidsinnvandrere.

Til slutt i rapporten har vi sett nærmere på hva som kjennetegner kommuner og regioner som er attraktive. Arbeidsplassvekst og arbeidsmarkedsintegrasjon har sterk betydning for nettoflytting. Utover dette er boligbygging, befolkningsstørrelse og kaféitetthet faktorer som har betydning. Boligbyggingen betyr ikke så mye for hvilken region folk flytter til, men svært mye for hvilken kommune i regionen som får innflyttingen. Fram til 2007 var kommunens befolkningsstørrelse signifikant positivt korrelert med nettoflyttingen, men denne sammenhengen har gradvis blitt svakere. Det viser at sentraliseringen har vært svakere de siste årene. Kaféitettheten har hatt en positiv sammenheng med nettoflyttingen, men med ulik styrke.

Innvandringen i de siste periodene følger helt andre mønstre enn de første periodene. Tidligere var det nesten ingen sammenheng mellom høy innvandring og høy arbeidsplassvekst. I de siste periodene er arbeidsplassveksten den faktoren som i størst grad henger sammen med innvandring. Etter at innvandrerne har bosatt seg i Norge, flytter de ofte til andre kommuner. Innvandrerbefolkningen flytter i svært stor grad til kommuner med mange innbyggere, og som har høy arbeidsmarkedsintegrasjon. Det er typisk for kommuner i sentrale strøk. Den øvrige befolkningen foretrekker også kommuner med mange innbyggere og høy arbeidsmarkedsintegrasjon. For denne delen av befolkningen er boligbygging den faktoren som har høyest korrelasjon med flyttingen. Det har de siste årene vært mindre tendens til at den øvrige befolkningen flytter til steder med arbeidsplassvekst.

1. Hvordan måle bostedsattraktivitet?

Attraktivitetsbarometeret er en metode for å måle hvilke geografiske områder som er attraktive som bosteder. Sammenhengen mellom nettoflytting og arbeidsplassvekst er utgangspunktet for attraktivitetsbarometeret, og attraktiviteten måles ved å se hvilke steder som trekker til seg flere innflyttere enn arbeidsplassveksten skulle tilsi.

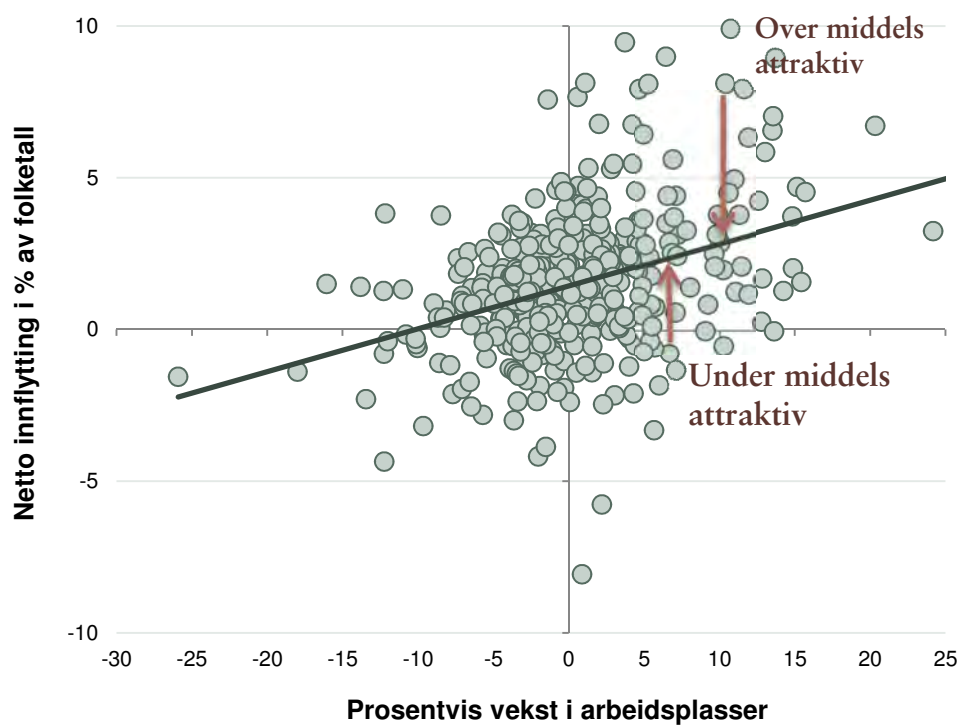
Figur 1: Norske kommuner og regioner fordelt etter prosentvis vekst i antall arbeidsplasser og nettoflytting inkludert innvandring i prosentpoeng av folketallet i perioden 2008-2010.

Det er en positiv sammenheng mellom arbeidsplassvekst og innflytting. Steder som har vekst i arbeidsplasser får som regel innflytting, mens steder med nedgang i antall arbeidsplasser vil ofte få utflytting. Denne sammenhengen er velkjent, og har ligget til grunn for norsk distriktspolitikk i mange år. Utflytting fra distriktene har tradisjonelt blitt forsøkt motvirket gjennom å stimulere til arbeidsplassvekst i distriktene.

Attraktivitetsbarometeret er basert på at nettoflyttingen til mange kommuner og regioner avviker fra det som er forventet ut fra arbeidsplassveksten. Noen steder får sterk innflytting uten at det kan forklares med arbeidsplassveksten. Dette må da skyldes at det er andre forhold enn arbeidsplassvekst som tiltrekker seg innflyttere.

I figuren under viser vi hvordan attraktivitetsindeksen for kommuner regnes ut. Vi tar utgangspunkt i sammenhengen mellom nettoflytting og arbeidsplassvekst. Linjen i diagrammet viser nivået for nettoflyttingen som kan statistisk forventes ut fra den gitte arbeidsplassveksten. Attraktivitetsindeksen er avstanden mellom den faktiske og den forventede nettoflyttingen gitt arbeidsplassveksten. I figuren under vil dette tilsvare den vertikale avstanden mellom kommunens faktiske plassering og linjen som viser den statistisk forventede nettoflyttingen. Denne differansen kan indikere hvor høy vekst regionen har hatt i folketallet i perioden på grunn av regionens attraktivitet.

To kommuner med tilnærmet lik utvikling i antall arbeidsplasser kan ha høyst ulik netto innflytting. De som har mye høyere netto innflytting enn forventet, betegnes som attraktive kommuner, mens de som har mye lavere netto innflytting, eller netto utflytting, betegnes som mindre attraktive kommuner.

Figur 2: Illustrasjon av attraktivitetsindeksen. Kommunene i Norge fordelt etter nettoflytting og arbeidsplassvekst i perioden 2008-2010.

2. Attraktive kommuner

Hvilke kommuner er mest attraktive i Norge? Vi skal se hvilke kommuner som har hatt høyest attraktivitet i den siste perioden, og hvilke som har gjort det best over tid.

Mest attraktive kommuner

Ullensaker er igjen den mest attraktive kommunen i landet, etter at Rennesøy har hatt denne posisjonen i de tre siste årene. Rennesøy er nå på tredjeplass.

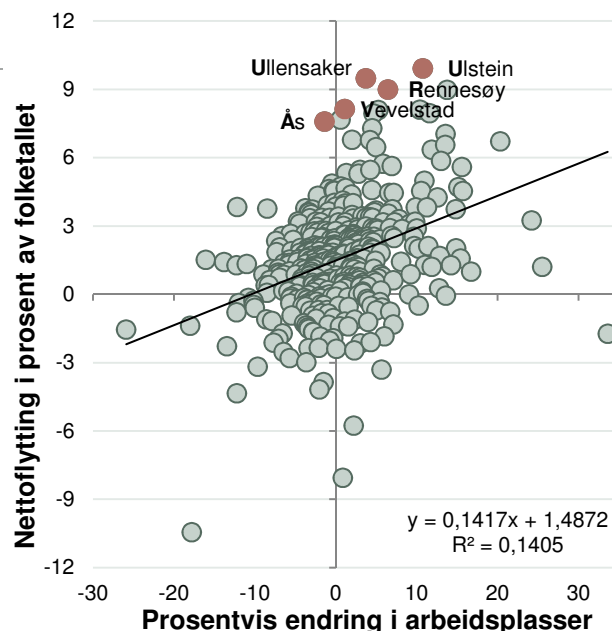
Ulstein er på andreplass i årets Attraktivitetsbarometer. Ulstein har hatt svært lave plasseringer på Attraktivitetsbarometeret tidligere, men har hatt en svært sterk framgang de siste to årene. Vevelstad på fjerdeplass er en overraskelse. Vevelstad er en av de minste kommunene i landet, og da blir Attraktivitetsindeksen sterkt påvirket av ganske få innflyttere. Ås på femteplass har hatt lavere arbeidsplassvekst enn middels av kommunene i siste treårsperiode, men har likevel hatt stor netto innflytting.

På listen over de 20 mest attraktive kommunene i landet er det flere gjengangere, som f. eks. Meland, Hole, Gjerdrum, Sørums og Eidsvoll. Dette er kommuner som har hatt en stabil høy bostedsattraktivitet i de ti siste årene.

Noen kommuner har hatt sterk framgang de siste årene, etter å ha hatt svak bostedsattraktivitet tidligere. Dette er kommuner som Austrheim, Træna, Bykle, Hitra og Finnøy.

Andre har hatt svært varierende resultat. Dette er kommuner som Vevelstad, Rømskog, Lebesby, Sande, Stordal og Hemsedal. Dette er forholdsvis små kommuner hvor tilfeldige variasjoner kan bety mye.

Lista over de mest attraktive kommunene i den siste perioden skiller seg ganske skarpt fra tidligere perioder. Det sentrale Østlandet har pleid å dominere sterkt blant de mest attraktive kommunene.

Figur 3: Kommunene i Norge, fordelt etter nettoflytting og arbeidsplassvekst i perioden 2008-2010. De fem mest attraktive kommunene er markert i rødt.

1	Ullensaker	7,5
2	Ulstein	6,9
3	Rennesøy	6,6
4	Vevelstad	6,5
5	Ås	6,3
6	Meland	6,1
7	Austrheim	5,9
8	Hole	5,8
9	Træna	5,5
10	Rømskog	5,2
11	Gjerdrum	5,1
12	Hemsedal	5,0
13	Sørums	4,8
14	Bykle	4,7
15	Hitra	4,3
16	Lebesby	4,1
17	Eidsvoll	3,6
18	Finnøy	3,6
19	Sande (M&R)	3,6
20	Stordal	3,5

Figur 4: De 20 mest attraktive kommunene i Norge i perioden 2008-2010.

Mest attraktive kommuner på lang sikt

Listen over de 20 mest attraktive kommunene i den siste perioden inneholder en del kommuner som ikke har vært spesielt attraktive tidligere. Det er naturligvis de kommunene som opprettholder en stabil bostedsattraktivitet over en lengre periode som får den største veksten. Kommuner som bare er attraktive i en kort periode har kanskje bare høy innflytting av tilfeldige årsaker. Derfor er det interessant å se hvilke kommuner som har hatt en stabilt høy bostedsattraktivitet i de tre siste treårsperiodene.

Ullensaker har hatt klart høyest bostedsattraktivitet i denne perioden. Attraktivitetsindeksen for Ullensaker i de tre siste treårsperiodene er samlet 24,5. Det betyr at Ullensaker har hatt en innflytting som tilsvarer 24,5 prosent av folketallet, som ikke kan tilskrives arbeidsplassvekst.

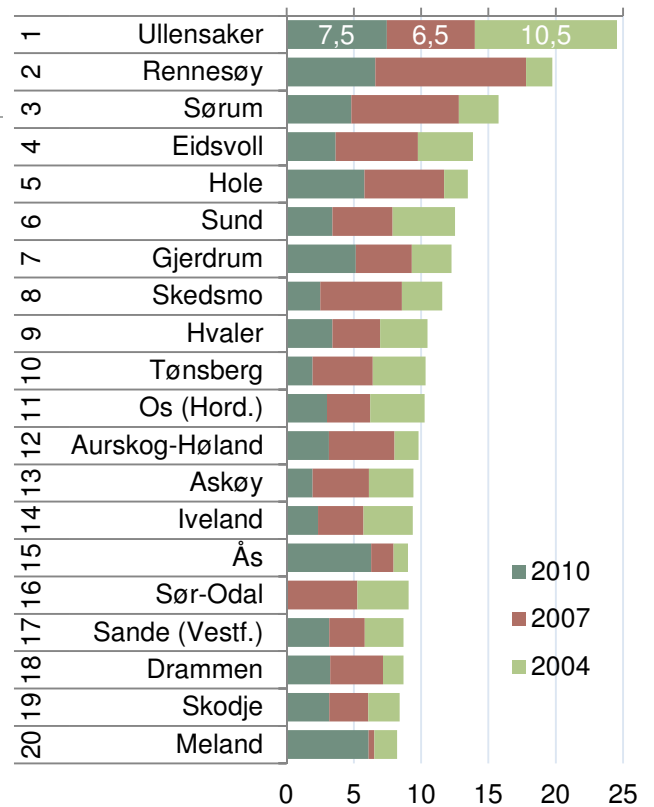
Rennesøy har toppet Attraktivitetsbarometeret i flere år, og er på andreplass, mens Sørum er nummer tre.

På listen over de 20 kommunene med stabilt høyest bostedsattraktivitet er 13 kommuner på det sentrale Østlandet. Videre er fire av kommunene like utenfor Bergen. Iveland og Skodje er de eneste kommunene som ikke ligger nær Oslo, Bergen eller Stavanger.

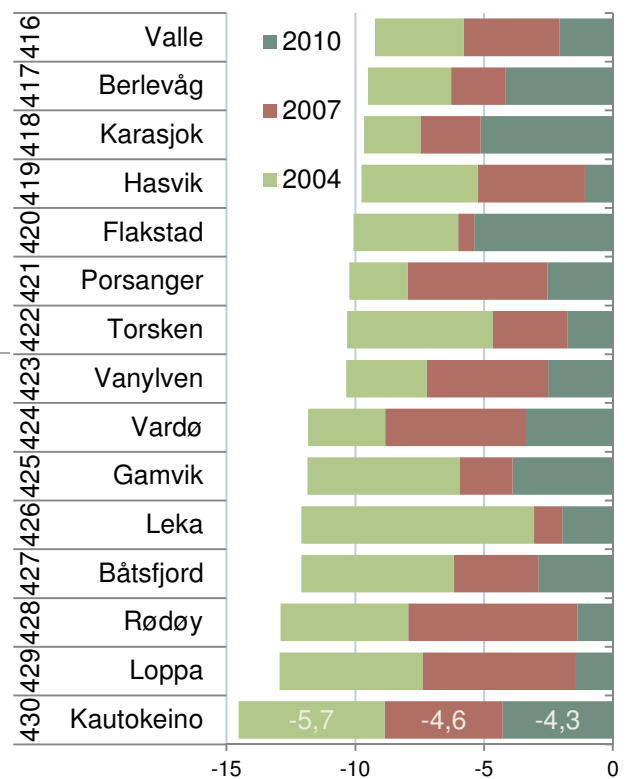
Minst attraktive kommuner på lang sikt

Kautokeino er den kommunen som har hatt lavest attraktivitet i samme periode. Kautokeino har vært under middels attraktiv i alle de tre periodene, og har hatt en ekstra netto utflytting på 14,5 prosent av folketallet som ikke kan tilskrives arbeidsplassvekst.

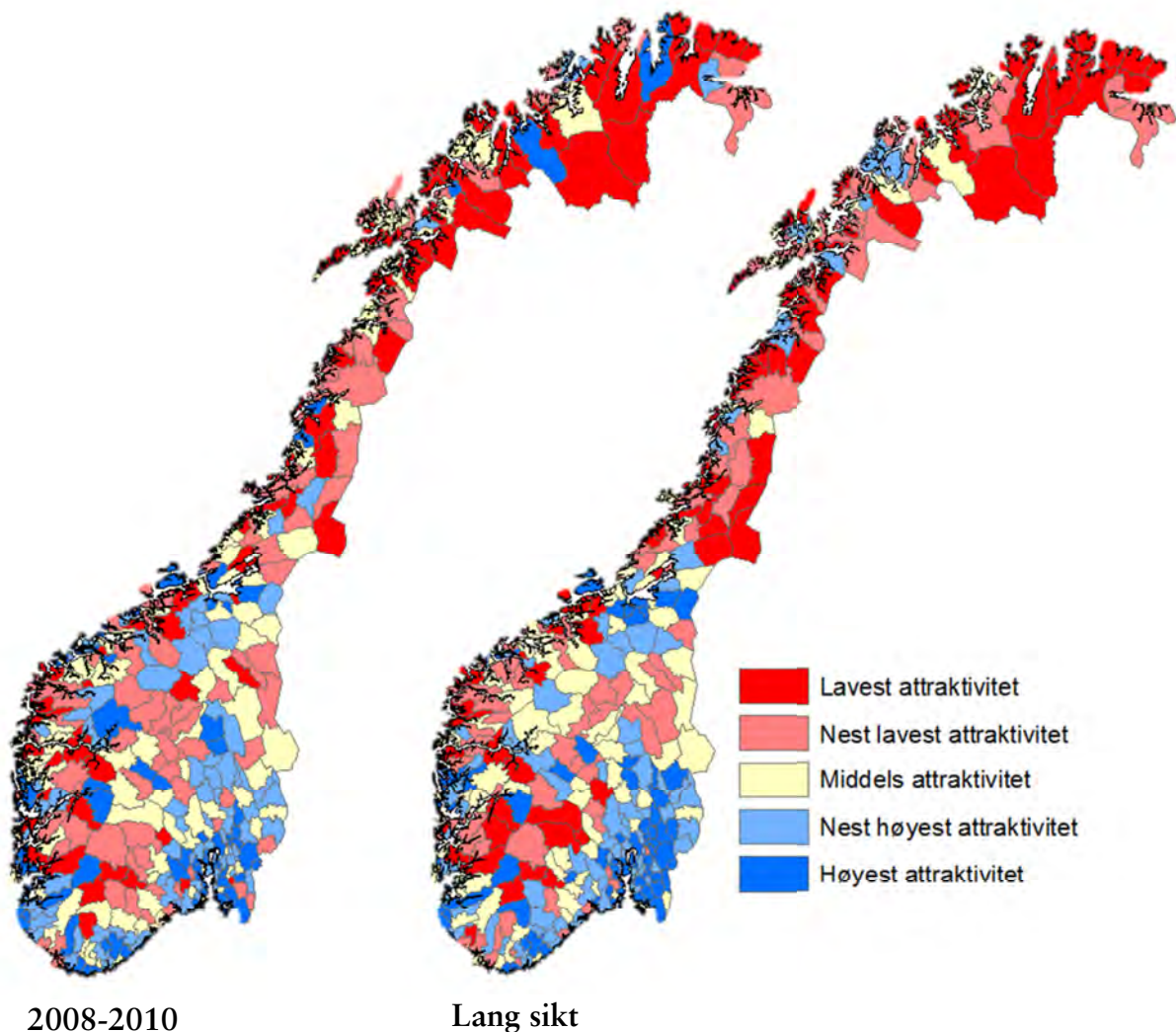
Av de 15 kommunene med lavest attraktivitet på lang sikt, dominerer kommuner i de nordligste fylkene, og Finnmark spesielt. Ni av de 15 kommunene er i Finnmark, én er i Troms, to i Nordland og én i Nord-Trøndelag. Det er kun Valle i Aust-Agder og Vanylven i Møre og Romsdal som ikke er i de fire nordligste fylkene.

Figur 5: Attraktivitetsindeksen for de tre siste treårsperiodene for de 20 mest attraktive kommunene.

Figur 6: Attraktivitetsindeksen for de tre siste treårsperiodene for de 15 minst attraktive kommunene.

Figur 7: Attraktivitet på kommunenivå i perioden 2008-2010 til høyre, og på lang sikt til venstre.

I figur 7 har vi delt kommunene i fem grupper etter resultatene i Attraktivitetsbarometeret i siste periode og på lang sikt. Slik kan vi se om det finnes et geografisk mønster i bostedsattraktivitet mellom kommunene i Norge.

Det er spesielt kommunene rundt Oslo som er attraktive. Kommuner rundt Trondheim, Bergen og Stavanger, samt en klynge langs kysten i Agder, er også attraktive. De kommunene som har

lav attraktivitet, er i mindre sentrale distriktskommuner over hele landet, og spesielt i nord.

Kartet til venstre viser attraktivitet på lang sikt. Her ser vi et enda sterkere mønster, der kommuner på det sentrale Østlandet framstår som mest attraktive.

3. Attraktive regioner

Hvem er mest attraktiv blant regionene? På samme måte som for kommuner, skal vi se hvilke regioner som har hatt høyest attraktivitet i den siste perioden og over tid.

Mest attraktive regioner

Øvre Romerike er den mest attraktive regionen som bosted i Norge. Øvre Romerike toppe Attraktivitetsbarometeret for alle periodene etter 2000. Det har ofte vært en ganske stor margin til regionene på andreplass.

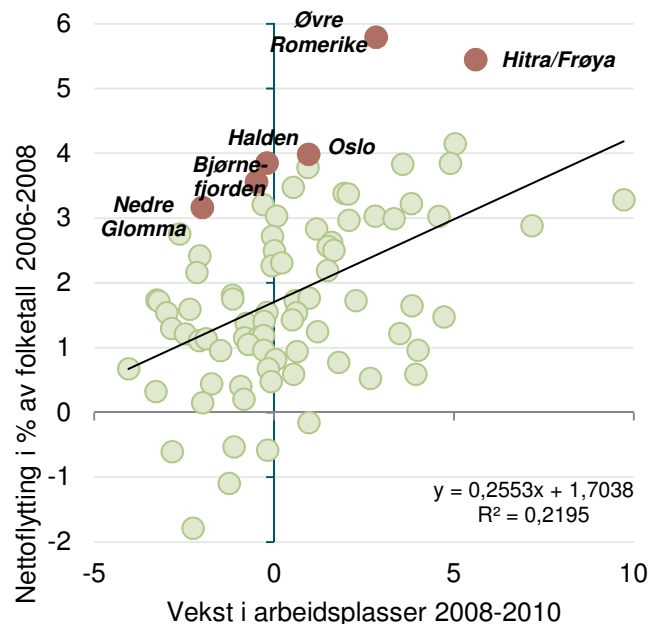
Hitra/Frøya er nest mest attraktive region. Hitra/Frøya er en typisk distriktsregion, langt fra nærmeste større by, og er eneste region av denne typen blant de ti mest attraktive regionene. Hitra/Frøya har tidligere vært under middels attraktiv som bosted, men har fått en sterk økning i innflyttingen de siste årene, spesielt fra utlandet.

Tre av regionene blant de ti mest attraktive regionene er i Østfold. Dette gjelder Halden, Nedre Glomma og Mosseregionen. Dette er regioner som har vært stabilt attraktive, og som alle har flere plasseringer på ti på topp-lista.

Oslo og Drammensregionen er også gjengangere blant de mest attraktive regionene. Til sammen er det seks regioner sentralt på Østlandet blant de ti mest attraktive.

Regionen Bjørnefjorden på femteplass ligger nær Bergen, mens Stjørdalsregionen er nabo med Trondheimsregionen. Regioner som ligger tett på storbyene har vært attraktive de siste ti årene.

Mandalsregionen er eneste region fra Sørlandet, og er en region som ikke har hatt spesielt høy bostedsattraktivitet tidligere. Mandalsregionen har størst nedgang i antall arbeidsplasser av de ti mest attraktive regionene.

Figur 8: Regionene i Norge, fordelt etter nettoflytting og arbeidsplassvekst i perioden 2008-2010. De seks mest attraktive regionene er markert i rødt.

1	Øvre Romerike	3,4
2	Hitra/Frøya	2,3
3	Halden	2,2
4	Oslo	2,0
5	Bjørnefjorden	2,0
6	Nedre Glomma	2,0
7	Drammensregionen	1,8
8	Mandalsregionen	1,7
9	Mosseregionen	1,6
10	Stjørdalsregionen	1,6

Figur 9: De 10 mest attraktive regionene i Norge i perioden 2008-2010.

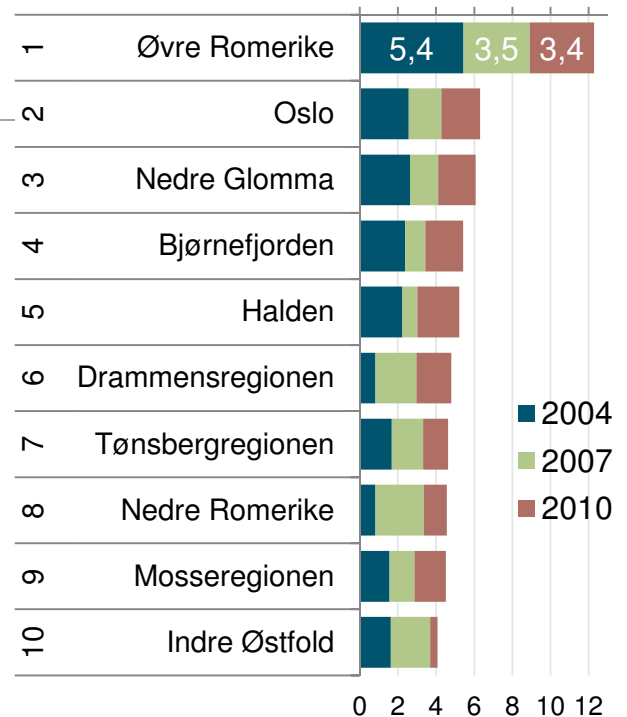
Mest attraktive regioner på lang sikt

Øvre Romerike er ganske suveren når det gjelder bostedsattraktivitet på lang sikt. Regionen har hatt en ekstra netto innflytting tilsvarende 12,3 prosent av folketallet i forhold til forventet vekst ut fra arbeidsplassutviklingen.

Oslo og Nedre Glomma er nummer to og tre.

Ni av de ti mest attraktive regionene er på Østlandet. Det er i de sentrale områdene rundt Oslofjorden og i Stor-Oslo, i Østfold, Akershus og Vestfold, som de mest attraktive regionene er lokalisert.

Det er bare Bjørnefjorden som ikke er lokalisert sentralt på Østlandet. Bjørnefjorden ligger i Hordaland, i nærhet av Bergen.

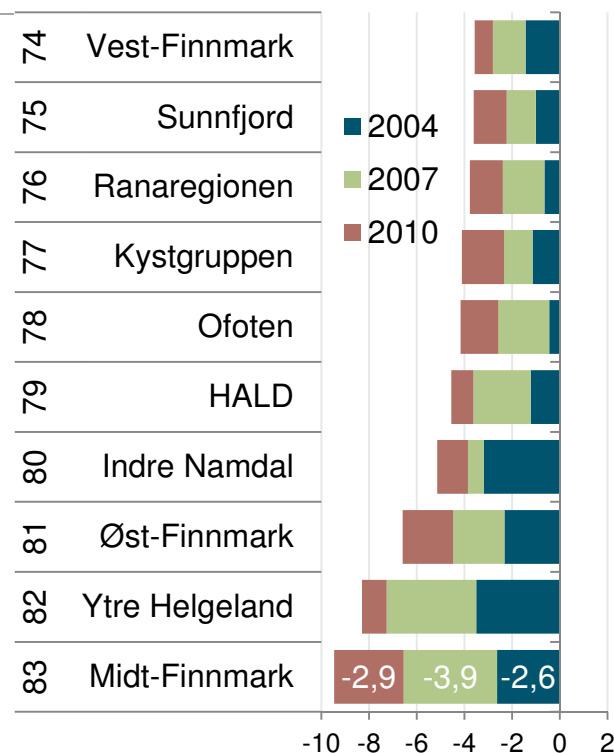
Figur 10: Attraktivitetsindeksen for de ti mest attraktive regionene i de tre siste treårsperiodene.

Minst attraktive regioner på lang sikt

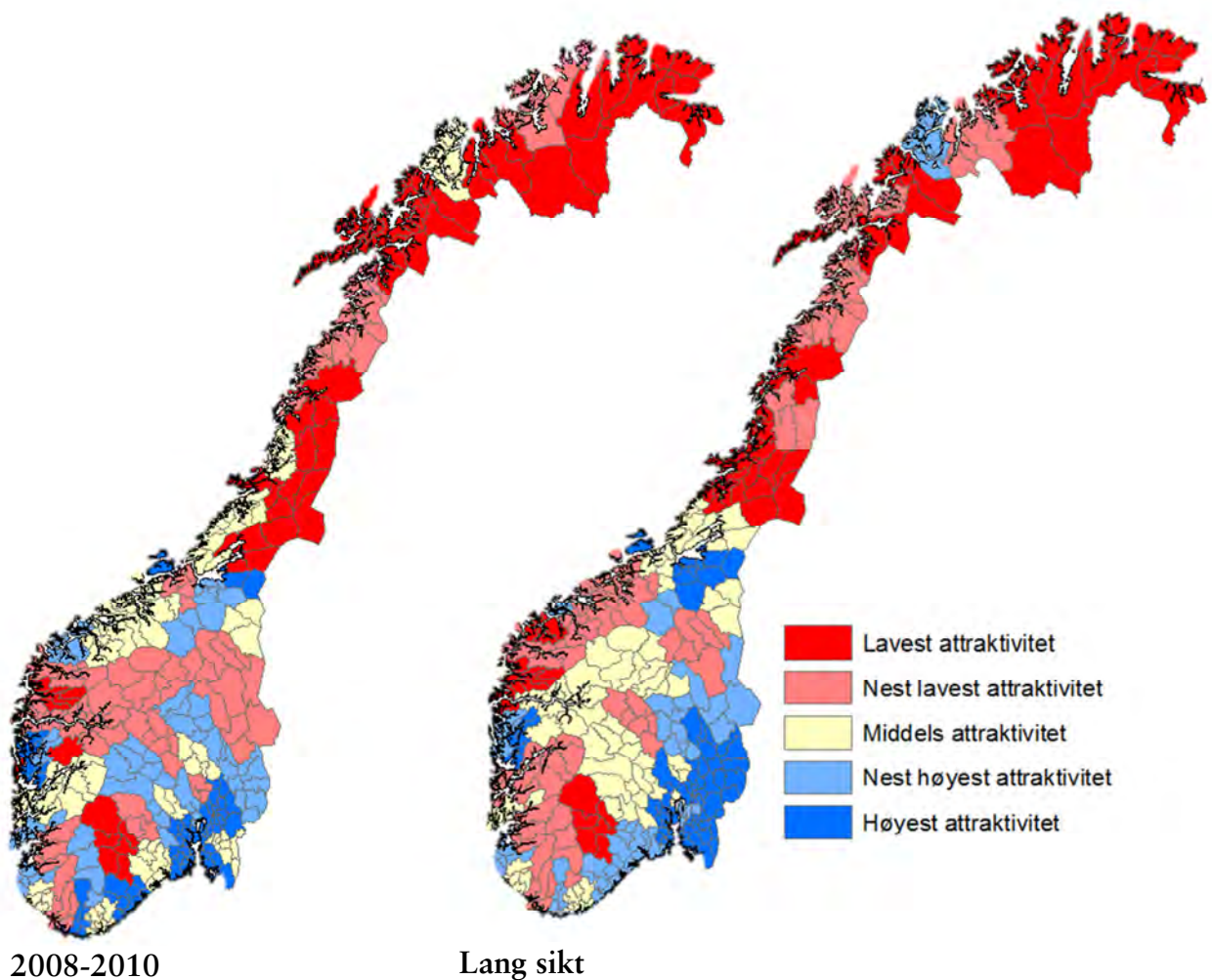
Midt-Finnmark er den regionen som har hatt lavest attraktivitet på lang sikt. Midt-Finnmark har hatt lav attraktivitet i alle de tre treårsperiodene. Til sammen har Midt-Finnmark hatt en ekstra netto utflytting som tilsvarer 9,5 prosent av folketallet i forholdt til forventet.

Ytre Helgeland kommer på nest siste plass. Ytre Helgeland har vært under middels attraktiv i alle de tre periodene, men attraktiviteten har variert en del. I perioden 2005-2007 hadde Ytre Helgeland lav attraktivitet, men attraktiviteten var ikke mye under middels i den påfølgende perioden.

Det er regioner i nord som dominerer listen over regionene med lavest attraktivitet på lang sikt. Sju av de ti regionene med lavest attraktivitet er i Nord-Norge, mens to er i Nord-Trøndelag. Den eneste regionen som ikke ligger i en av de fire nordligste fylkene, er Sunnfjord, som ligger i Sogn og Fjordane.

Figur 11: Attraktivitetsindeksen for de ti minst attraktive regionene i de tre siste treårsperiodene.

Figur 12 Attraktivitet på regionnivå i perioden 2008-2010 til høyre, og på lang sikt til venstre.

Kartene over viser attraktiviteten til regionene i perioden 2008-2010 og på lang sikt. I den siste perioden har det vært et mer desentralisert mønster, der flere regioner i Sør-Norge utenfor de mest sentrale stedene har hatt over middels attraktivitet.

Ser vi på kartet over attraktivitet på lang sikt, er det et mer sentralt mønster, der regioner på det sentrale Østlandet har vært mest attraktive. I

tillegg til regioner rundt Oslo, har regioner nordøst og sørøst for Oslo vært attraktive. Regionene sørvestover langs kysten, samt rundt de større byregionene, har også vært attraktive. Dette gjelder spesielt rundt Bergen

Utenom Tromsøregionen, har ingen regioner i Nord-Norge vært over middels attraktive. Flere av de indre regionene på Vestlandet og Sørlandet har også hatt lav attraktivitet.

4. Det nye Attraktivitetsbarometeret

Innvandringen fra EU-land har økt kraftig de siste årene. Dette skaper en ny dynamikk i den regionale utviklingen i landet. Først på grunn av at innvandringen fører til befolkningsvekst i de fleste kommuner og regioner. Dermed skjer det en sekundær flytting, der innvandrerne flytter mellom norske kommuner. For å fange opp den nye dynamikken, har vi inkludert innvandring i årets Attraktivitetsbarometer.

Innvandringsbølgen

De siste fire årene har innvandringen til Norge økt til et nivå som er langt høyere enn noensinne tidligere. Utviklingen i første halvår 2011 tyder på at det blir satt en ny rekord i innvandringen.

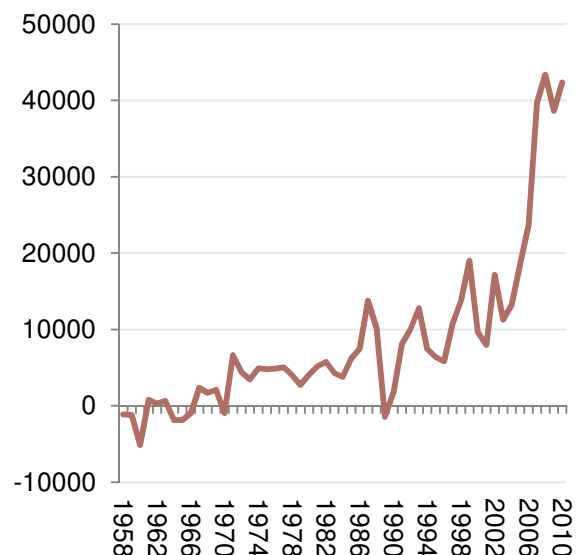
Innvandringen fram til 2007 var hovedsakelig flyktninger eller familieinnvandring. Dette er innvandrere som i liten grad selv valgte den kommunen de innvandrede til. Derfor var Attraktivitetsbarometeret tidligere basert på innenlandsk flytting mellom kommunene. Den økte innvandringen fra 2007 er for en stor del arbeidsinnvandring, særlig fra Sverige, Polen og Baltikum, og en del livsstilsinnvandrere fra Nederland og Tyskland. Sistnevnte har blitt rekruttert aktivt til en del distriktskommuner. Den nye innvandringen skjer ikke tilfeldig når det gjelder hvilken kommune innvandrerne flytter til, men er et resultat av tilgjengelige arbeidsplasser eller andre steds kvaliteter. Dermed må vi også ta med innvandringen i grunnlaget for Attraktivitetsbarometeret. Som vi skal se, vil den nye innvandringen skape ny dynamikk i den regionale utviklingen.

Et svært interessant spørsmål er hva som skjer de neste årene. Vil innvandringen fortsette å øke? Vil vi få nettoinnvandring på 100 000 personer årlig? Er dette bare en midlertidig bølge, slik at innvandringen vil synke? Hva om mange innvandrere vender hjem? Da vil vi kunne oppleve en sterk netto utvandring om noen år. Dette er kanskje de mest avgjørende

spørsmålene for den regionale utviklingen i Norge de neste årene.

Det er videre interessant å se nærmere på hva som skjer etter at innvandrerne har bosatt seg i Norge. Innvandrerbefolkningen er mer mobil enn den øvrige befolkningen, og mange flytter fra kommunen de først har innvandret til.

I årets Attraktivitetsbarometer ser vi derfor på tre ulike typer flyttestrømmer; innvandring fra utlandet, innenlands flytting av innvandrerbefolkningen og innenlands flytting av andre, det vil si de uten innvandringsbakgrunn. Innvandrerbefolkningen er innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre som bor i Norge.

Figur 13: Netto innvandring til Norge, antall personer. Data fra SSB.

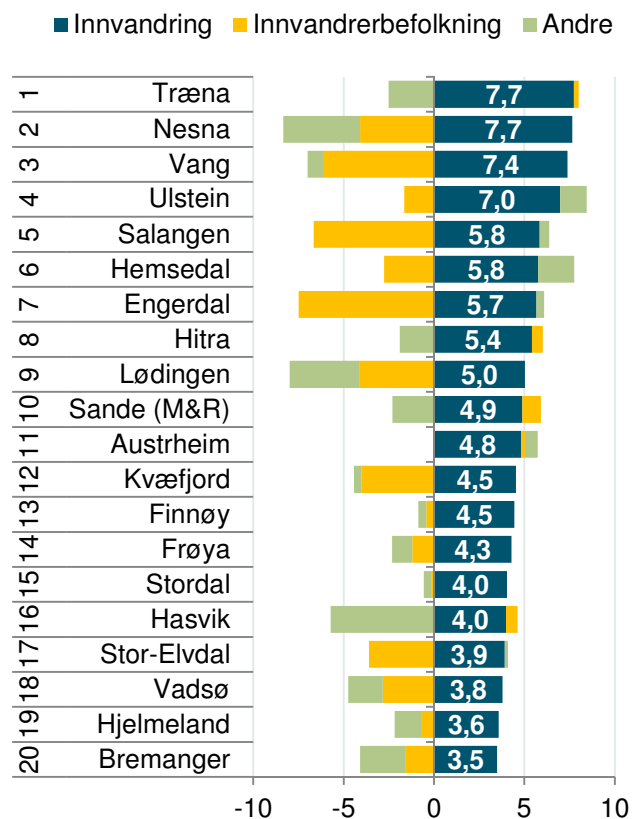
Attraktivitet for innvandrere, kommuner

Med samme metodikk skal vi først undersøke hvilke kommuner som er mest attraktive for innvandrere som flytter til en norsk kommune fra utlandet.

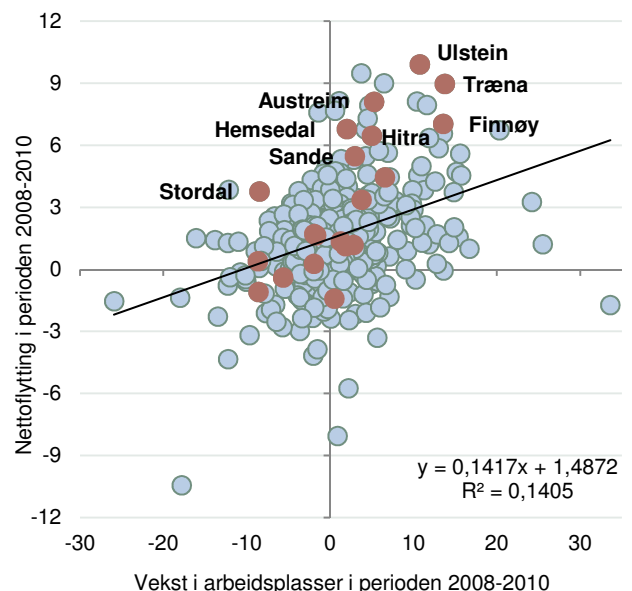
De 20 kommunene i landet med høyest attraktivitet for innvandrere er vist i figur 14. Det som er mest slående med denne listen, er at den består utelukkende av distriktskommuner. Den økte innvandringen til Norge fungerer dermed desentraliserende.

En del av kommunene med høyest attraktivitet for innvandrere har samtidig en sterk negativ attraktivitet for innvandrerbefolkningen. Det betyr at innvandrerne flytter ut av kommunen etter kort tid. Kommuner med denne profilen er stort sett mindre distriktskommuner som har tatt i mot flyktninger. Kommuner som Nesna, Vang, Salangen, Engerdal og Lødingen er i denne kategorien.

Det nye trekket som har oppstått de siste årene, er at en del kommuner i distriktene har en høy innvandring uten tilsvarende utflytting av innvandrerbefolkningen. Dette er kommuner som Træna, Ulstein, Hitra, Sande, Austrheim og flere. Vi kan se i figur 15 at disse kommunene har hatt høy arbeidsplassvekst. I denne typen kommuner består mye av innvandringen av arbeidsinnvandrere.

Figur 14: De 20 mest attraktive kommunene i Norge for innvandrere i perioden 2008-2010.

Figur 15: Kommunene i Norge, fordelt etter nettoflytting og arbeidsplassvekst i perioden 2008-2010. De mest attraktive kommunene for innvandrere markert i rødt.

Attraktivitet for innvandrere, regioner

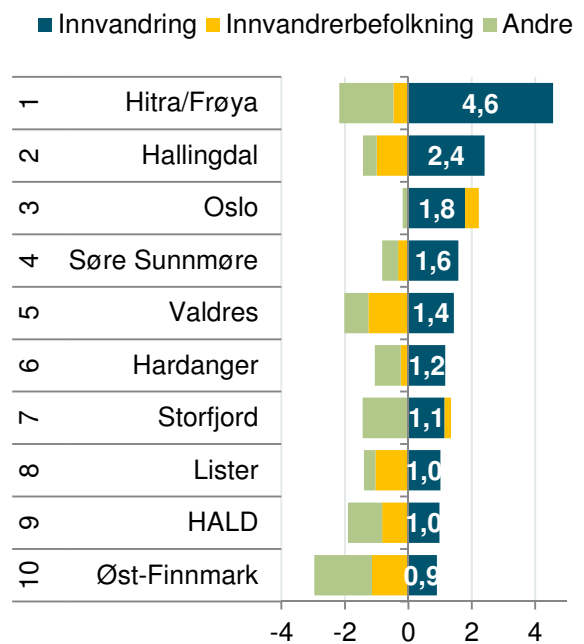
Regionen Hitra/Frøya har vært klart mest attraktiv for innvandrere i den siste perioden. Nettoinnvandringen til Hitra/Frøya har vært 4,6 prosent høyere enn arbeidsplassveksten skulle tilsi. Hitra/Frøya er en av regionene i landet med høyest arbeidsplassvekst i denne perioden. Samtidig har nettoflyttingen når det gjelder innvandrerbefolkningen og personer uten innvandrerbakgrunn til Hitra/Frøya vært lav. Det betyr at Hitra/Frøya sannsynligvis har hatt mye arbeidsinnvandring. Hitra/Frøya er den nest mest attraktive regionene i landet samlet sett for alle gruppene.

Hallingdal er nest mest attraktiv for innvandrere av norske regioner. Hallingdal har en del utflytting av innvandrerbefolkningen til andre regioner, som gjør at Hallingdal ikke er med blant de mest attraktive regionene samlet sett. Nettoutflyttingen av innvandrerbefolkningen er imidlertid lavere enn nettoinnvandringen, slik at Hallingdal likevel er nummer 18 av 83 regioner i landet med hensyn til samlet attraktivitet. Som vi ser av figur 17, har Hallingdal hatt en svak arbeidsplassutvikling i perioden.

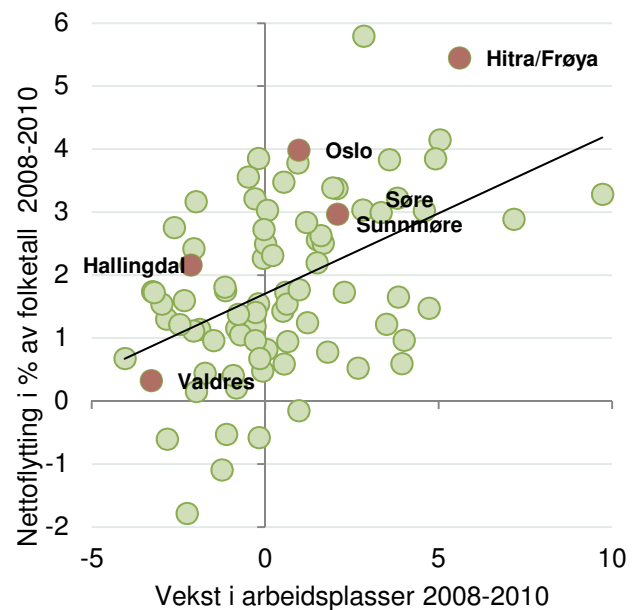
Oslo er tredje mest attraktive region for innvandrere. Oslo er også attraktiv for innvandrerbefolkningen fra andre regioner i landet. Oslo ble nummer fire av regionene for samlet attraktivitet, og det skyldes hovedsakelig attraktivitet for innvandring.

Søre Sunnmøre er også en region med høy arbeidsplassvekst som trekker til seg mange innvandrere. Søre Sunnmøre har tidligere blitt rangert helt nederst av regionene når det gjelder bostedsattraktivitet. Takket være høy innvandring, er Søre Sunnmøre nå nummer 24 i landet.

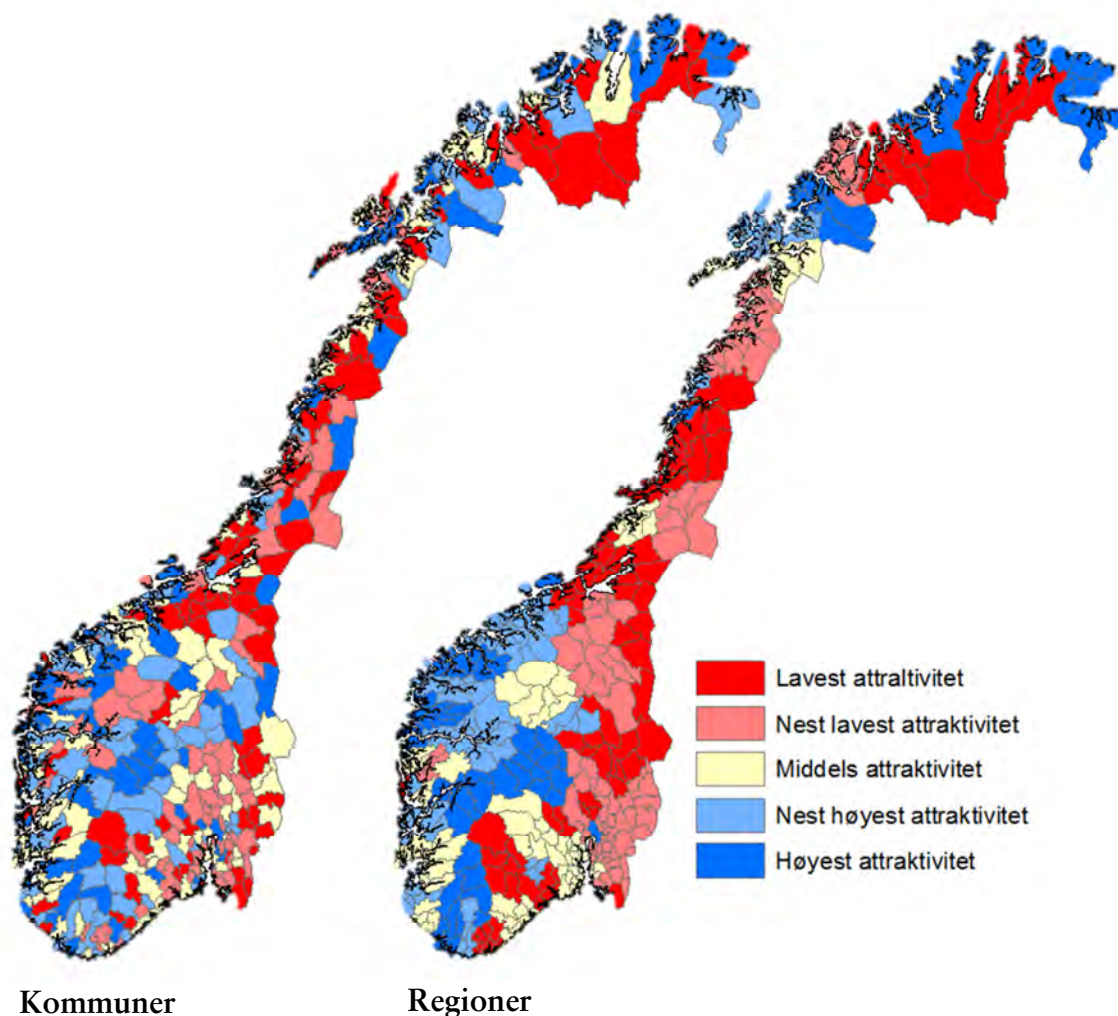
Valdres er nummer fem når det gjelder attraktivitet for innvandrere. Valdres er en av regionene med svakest arbeidsplassutvikling den siste perioden. Valdres har også stor utflytting, både fra innvandrerbefolkningen og den øvrige befolkningen. Det er en profil som er typisk for steder som tar i mot mange flyktninger. Mange av disse flytter til mer sentrale strøk etter få år.

Figur 16: De 10 mest attraktive regionene i Norge for innvandrere i perioden 2008-2010.

Figur 17: Regionene i Norge, fordelt etter nettoflytting og arbeidsplassvekst i perioden 2008-2010. De mest attraktive regionene for innvandrere markert.

Figur 18: Attraktivitet for innvandring i perioden 2008-2010, kommunenivå til venstre og regionnivå til høyre.

Vi kan se at det ikke er et veldig klart mønster i hvilke kommuner og regioner som er attraktive for innvandring.

Mange mindre sentrale distrikter, som i fjellregionene i Sør-Norge, regioner på Nord-Vestlandet, i Rogaland og Agder, og enkelte steder i Nord, framstår som attraktive for innvandring.

Det er få regioner i Østfold, Hedmark og Trøndelag som har vært attraktive for innvandring, samt enkelte regioner i Nord-Norge og Telemark.

Attraktivitet for innvandrerbefolkningen

Vi skal nå se på hvilke kommuner er mest attraktive for innvandrerbefolkningen. Innvandrerbefolkningen er innvandrere som bor i Norge og norskfødte med innvandrerforeldre.

Innvandrerbefolkningen er mer mobile enn den øvrige befolkningen, og flytter ofte fra den kommunen de først innvandret til. Det gjør at de fleste kommuner med høy innvandring også får en flyttestrøm ut av kommunen. Det gjelder spesielt flykninginnvandrere. Flyttemønsteret til arbeidsinnvandrerne vet vi så langt mindre om.

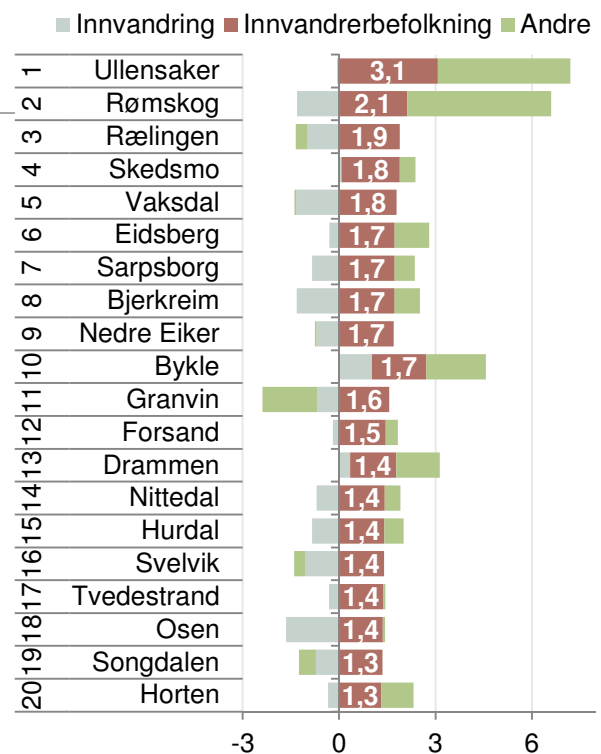
De 20 kommunene i landet med høyest attraktivitet for innvandrerbefolkningen er vist i figur 19.

Ullensaker har klart høyest attraktivitet for innvandrerbefolkningen. Rømskog er nest mest attraktiv for innvandrerbefolkningen. Dette er samtidig svært attraktive kommuner også for personer uten innvandringsbakgrunn.

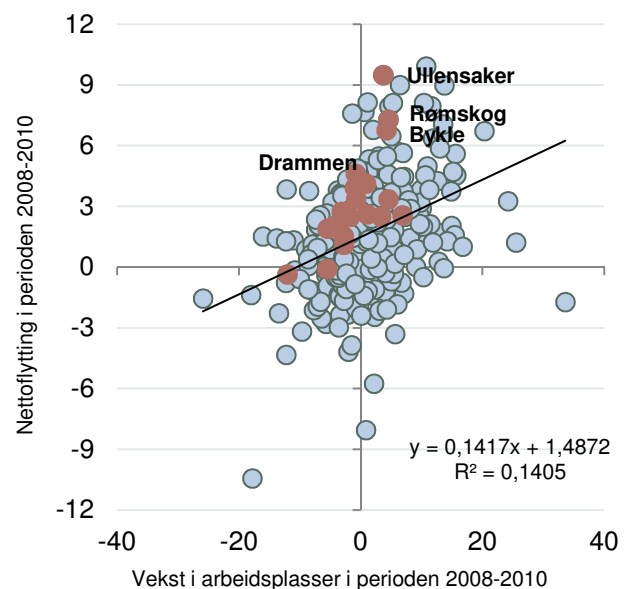
Rælingen, Skedsmo og Vaksdal er nummer tre, fire og fem når det gjelder attraktivitet for innvandrerbefolkningen. Dette er kommuner som ikke er spesielt attraktive for andre grupper.

Bykle og Drammen er andre kommuner som er svært attraktive for innvandrerbefolkningen, og som også er blant de 20 mest attraktive kommunene samlet sett.

I figur 20 ser vi at nesten alle kommunene som er attraktive for innvandrerbefolkningen, også er kommuner som er generelt attraktive. Det viser at det ikke er stor likhet i hvordan innvandrerbefolkningen og andre vurderer bostedsattraktiviteten. I enkelte kommunene er attraktiviteten for innvandrerbefolkningen imidlertid årsaken til den høye generelle attraktiviteten. Slike kommuner har høy innflytting av innvandrerbefolkningen, men lite innflytting av den øvrige befolkningen.

Figur 19: De 20 mest attraktive kommunene i Norge for innvandrerbefolkningen i perioden 2008-2010.

Figur 20: Kommunene i Norge, fordelt etter nettoflytting og arbeidsplassvekst i perioden 2008-2010. De mest attraktive kommunene for innvandrerbefolkningen markert i rødt.

Attraktivitet for innvandrerbefolkningen, regioner

Øvre Romerike er den regionen som er mest attraktiv for innvandrerbefolkningen i Norge. Deretter kommer Nedre Glomma og Nedre Romerike.

Regioner på Østlandet dominerer listen i figur 21. Osterfjorden og Bjørnefjorden er de eneste regionene utenom det sentrale Østlandet som er med blant de ti mest attraktive regionene for innvandrerbefolkningen.

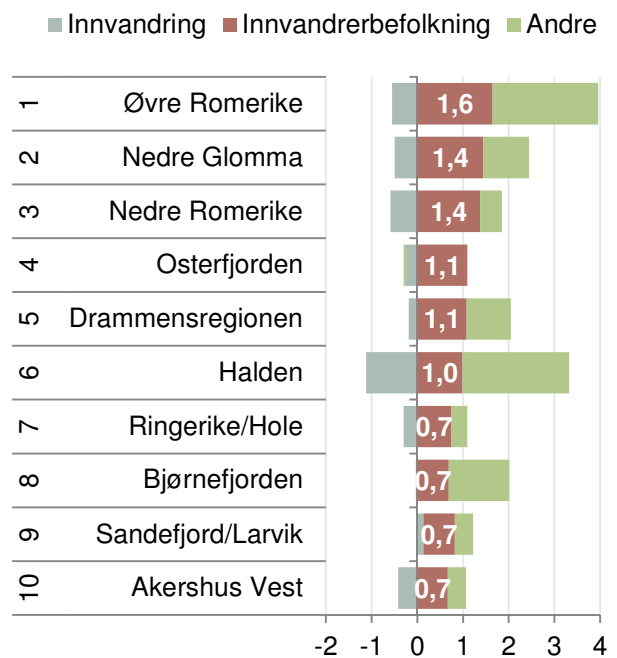
Regionene som er attraktive for innvandrerbefolkningen, er også generelt attraktive.

Med unntak av Osterfjorden, er de ti mest attraktive regionene for innvandrerbefolkningen også attraktiv for den øvrige befolkningen. I regioner som Bjørnefjorden, Halden og Øvre Romerike utgjør attraktiviteten for innvandrerbefolkningen en mindre andel av den totale attraktiviteten.

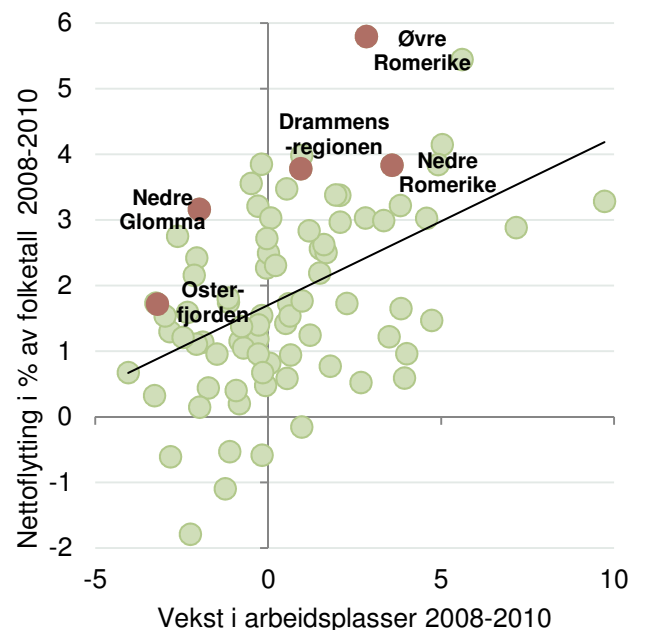
Men vi ser også at det er tilfeller der regioner er attraktive for innvandrerbefolkningen, men i mindre grad den øvrige befolkningen. I regioner som Nedre Romerike, Akershus Vest og Ringerike/Hole er attraktiviteten for innvandrerbefolkningen mye av årsaken til den generelt høye attraktiviteten.

I Osterfjorden er attraktiviteten til innvandrere årsaken til at regionen blir rangert som attraktiv samlet sett, regionen er under middels attraktiv for den øvrige befolkningen og innvandringen er av liten betydning.

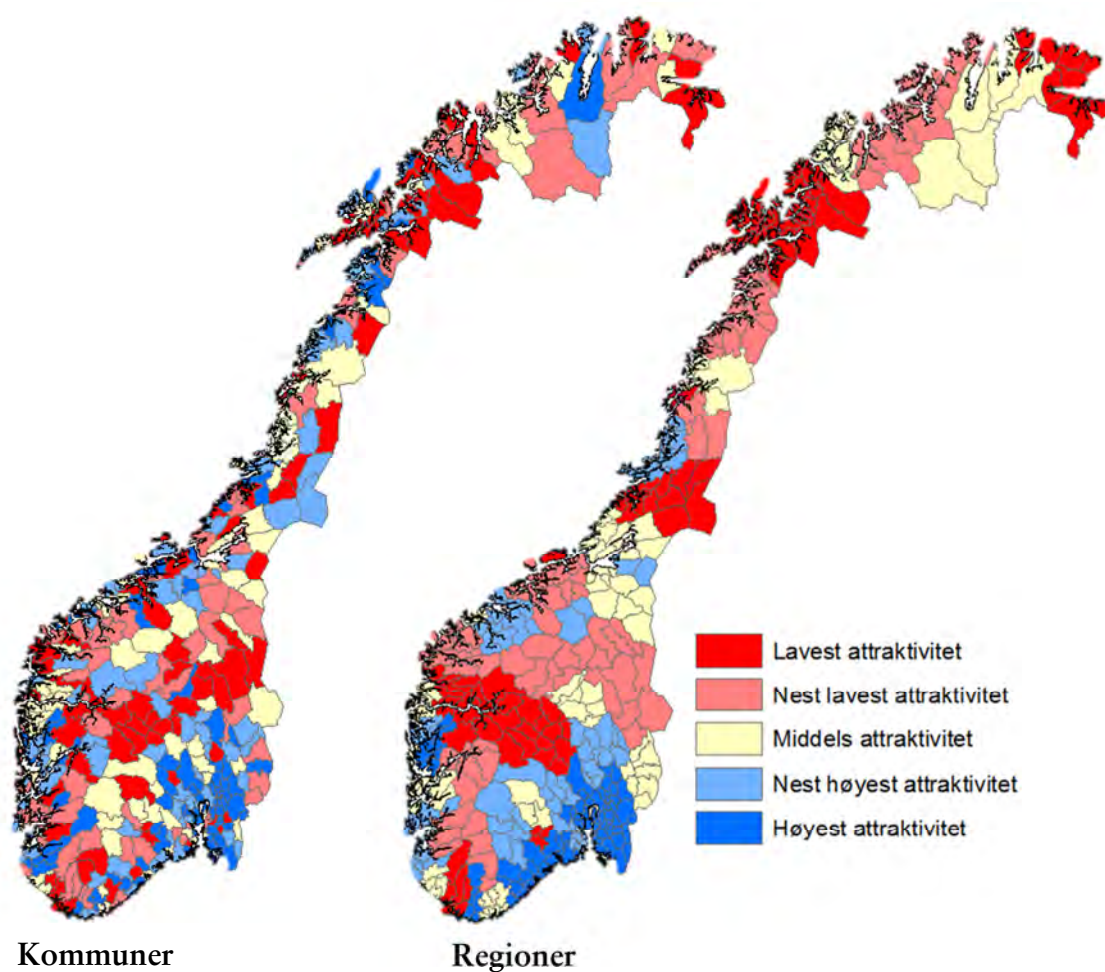
Det er stor spredning i arbeidsplassveksten til de ulike regionene som er attraktive for innvandrerbefolkningen. Det kan dermed virke som at det ikke er stor sammenheng mellom arbeidsplassvekst og attraktivitet for innvandrerbefolkningen.

Figur 21: De 10 mest attraktive regionene i Norge for innvandrerbefolkningen i perioden 2008-2010.

Figur 22: Regionene i Norge, fordelt etter nettoflytting og arbeidsplassvekst i perioden 2008-2010. De mest attraktive regionene for innvandrerbefolkningen markert i rødt.

Figur 23: Attraktivitet for innvandrerbefolkningen i perioden 2008-2010, kommuner til venstre og regioner til høyre.

Kommunene som er attraktive for innvandrerbefolkningen er lokalisert i de sentrale delene av Østlandet. Oslofjordområdet og nedover langs kysten ser ut til å være attraktive steder for innvandrerbefolkningen. Få steder i indre strøk av Sør-Norge og nordover er attraktive for innvandrerbefolkningen.

På regionnivå er det et enda klarere mønster. Regionene rundt Oslo spesielt, men også rundt Bergen og Stavanger, er attraktive for innvandrerbefolkningen. Videre er regionene langs kysten sør i Norge attraktive for innvandrerbefolkningen.

Attraktivitet for personer uten innvandrerbakgrunn

Til slutt skal vi se på hvilke kommuner som er mest attraktive for personer uten innvandrerbakgrunn.

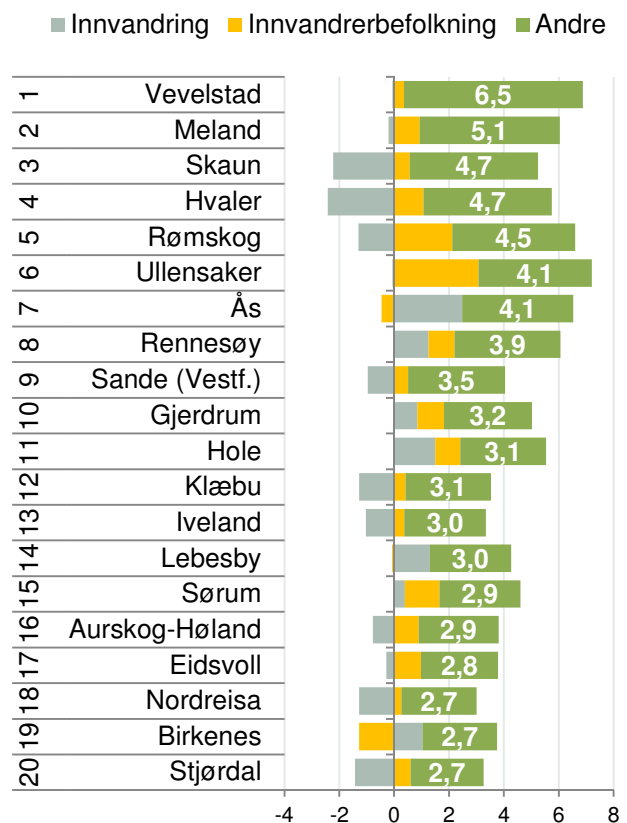
De 20 kommunene i landet med høyest attraktivitet for den øvrige befolkningen er vist i figur 24.

Det er noe overraskende at den lille Helgelandskommunen Vevelstad er på topp. Meland, som ligger utenfor Bergen er nummer to, mens Skaun er nummer tre. Skaun er nabokommune til Trondheim.

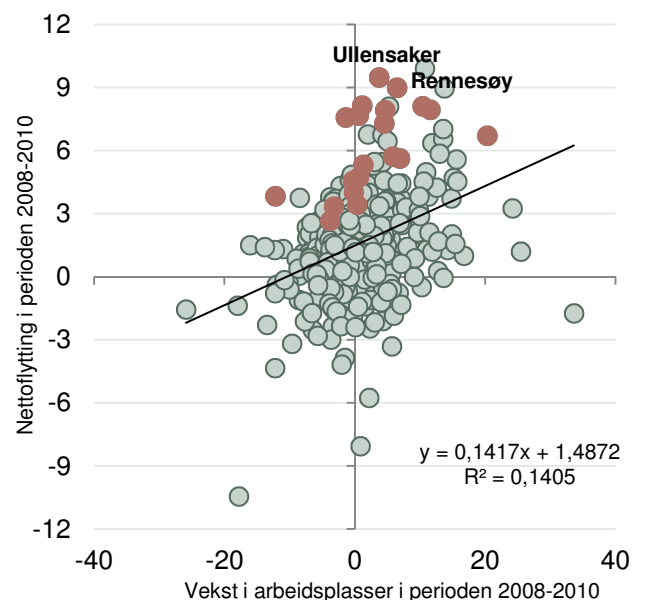
Det er ganske stor geografisk spredning på de mest attraktive kommunene. For mange av de mindre kommunene, kan tilfeldigheter gi store utslag enkelte år.

18 av de mest attraktive kommunene for personer uten innvandrerbakgrunn er også attraktive for personer med innvandrerbakgrunn.

Alle som er blant de mest attraktive kommunene for personer uten innvandrerbakgrunn, er kommuner med samlet høy attraktivitet. Dette er heller ikke unaturlig, da flyttingen til denne gruppen utgjør en stor andel av de totale flyttestrømmene.

Figur 24: De 20 mest attraktive kommunene i Norge for den øvrige befolkningen i perioden 2008-2010.

Figur 25: Kommunene i Norge, fordelt etter nettoflytting og arbeidsplassvekst i perioden 2008-2010. De mest attraktive kommunene for den øvrige befolkningen markert i rødt.

Attraktivitet for personer uten innvandrerbakgrunn

Hvilke regioner er mest attraktive for personer uten innvandrerbakgrunn?

De ti regionene i landet med høyest attraktivitet for den øvrige befolkningen er vist i figur 26.

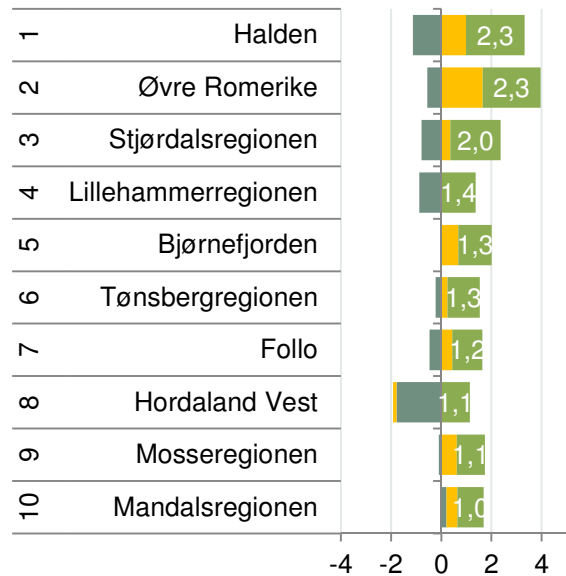
Halden er kanskje litt overraskende mest attraktive region for de uten innvandrerbakgrunn, tett fulgt av Øvre Romerike. Stjørdalsregionen er nummer tre.

Det er større geografisk spredning i hvilke regioner som er mest attraktive for den øvrige befolkningen sammenlignet med de som er mest attraktive samlet sett. Trøndelag er representert med Stjørdalsregionen og Sørlandet med Mandalsregionen. Vestlandet er representert med to regioner; Bjørnefjorden og Hordaland Vest. På Østlandet skiller Lillehammerregionen seg ut, ved å ikke være blant regionene rundt Oslo og Oslofjorden.

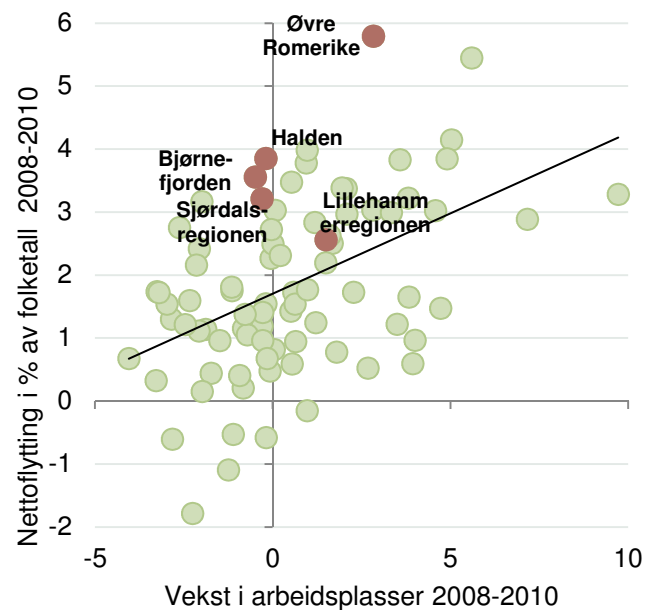
Vi ser i figur 27 at regionene som er attraktive for den øvrige befolkningen også er generelt attraktive, men alle regionene er ikke blant de mest attraktive regionene samlet sett.

En annen ting å merke seg ved figur 27, er at de fleste regionene har middels eller litt over middels vekst i arbeidsplasser.

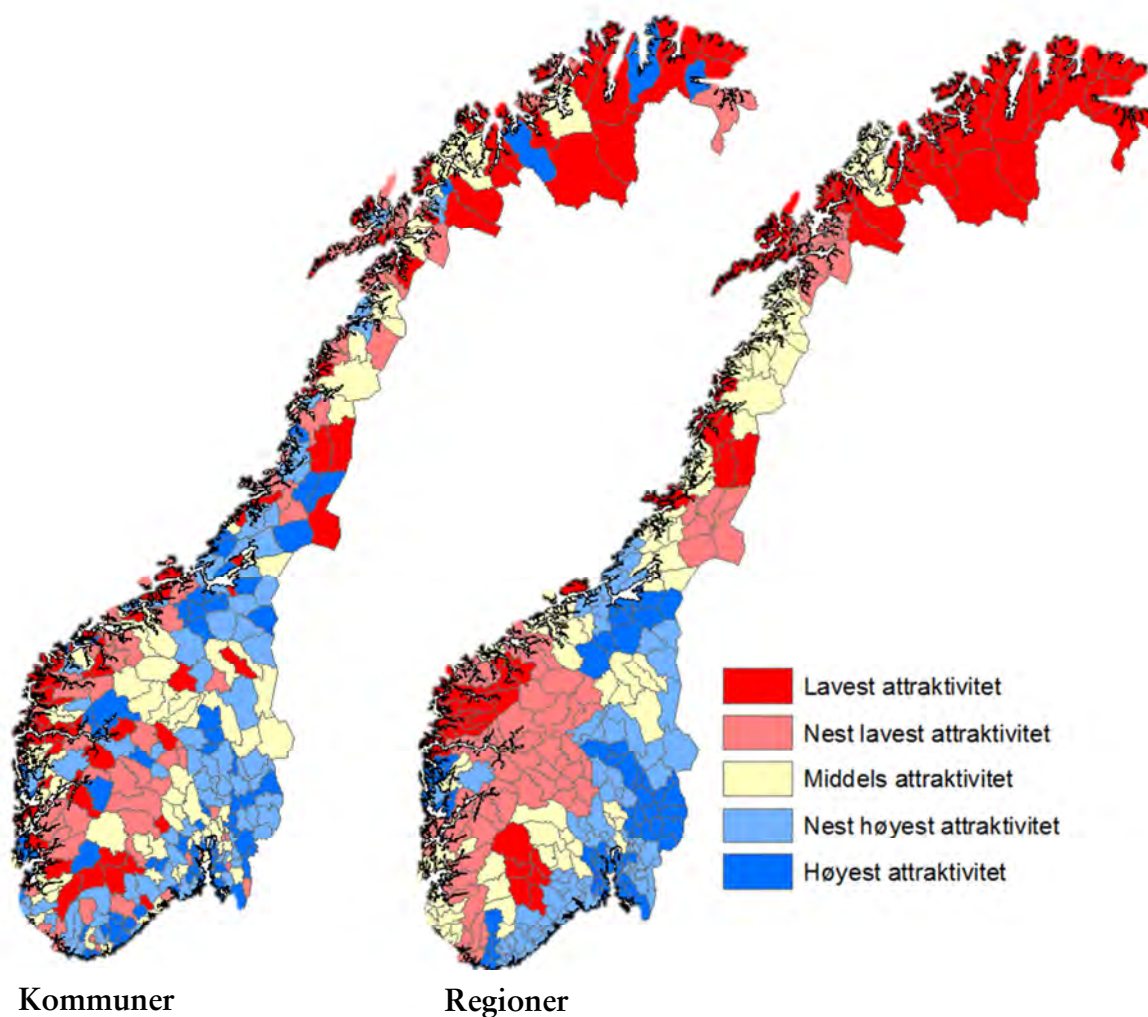
■ Innvandring ■ Innvandrerbefolkning ■ Andre

Figur 26: De 10 mest attraktive regionene i Norge for den øvrige befolkningen i perioden 2008-2010.

Figur 27: Kommunene i Norge, fordelt etter nettoflytting og arbeidsplassvekst i perioden 2008-2010. De mest attraktive regionene for den øvrige befolkningen markert.

Figur 28: Attraktivitet for den øvrige befolkningen i perioden 2008-2010, kommuner til venstre og regioner til høyre.

Sentrale steder rundt Oslo og nedover langs kysten på Østlandet og Sørlandet framstår som attraktive for den øvrige befolkningen. Også kommunene rundt Bergen og Trondheim er attraktive for denne gruppen. En gruppe regio-

ner i Østfold, Hedmark og Trøndelag er attraktive. Flere av disse regionene, spesielt i Hedmark og Trøndelag, var ikke attraktive for innvandrerbefolkningen. Få regioner i nord er attraktive for den øvrige befolkningen.

5. Hva skaper attraktivitet?

Hva kjennetegner kommuner og regioner som er attraktive? For å finne ut av dette har vi analysert nettoflyttingen i kommuner og regioner sammen med en rekke kjennetegn som kan være med å forklare variasjonen i attraktivitet. De statistiske sammenhengene vi finner vil kunne bidra til en større forståelse av drivkreftene.

I attraktivitetsbarometeret blir bostedsattraktivitet målt gjennom å bruke faktisk nettoflytting som målestokk. Steder med høyt positivt avvik fra forventet nettoflytting blir tillagt høy bostedsattraktivitet, som forklaring på den høye innflyttingen.

Det er naturligvis enda mer nyttig og interessant å finne ut hva som gjør at et sted er attraktivt som bosted. For å finne ut mer av årsaker til bostedsattraktivitet, kan vi gjøre analyser der vi måler sammenhengen mellom steders nettoflytting og en rekke andre forhold knyttet til stedet.

I dette kapitlet vil vi vise resultatet av slike analyser av nettoflyttingen der vi ser på følgende mulige forklaringsfaktorer i tillegg til arbeidsplassveksten:

Arbeidsmarkedsintegrasjon er summen av innpendling i prosent av arbeidsplasser og utpendling i prosent av sysselsetting. Det gir et mål for pendlingsmuligheter.

Størrelse er målt som antall innbyggere. Arbeidsmarkedsintegrasjonen og størrelsen vil til sammen erstatte sentralitetsmål, som ofte blir brukt i slike analyser. I analysene brukes logaritmen av folketallet.

Nabovekst er veksten i antall arbeidsplasser i tilstøtende områder. For kommuner er det veksten i tilhørende region utenfor kommunen, og for regioner er det veksten i fylket utenfor regionen.

Kulturindeks. Som indikator for kultur har vi brukt norsk kulturindeksⁱ, som er utarbeidet av Telemarksforskning. Kulturindeksen skal gi et godt bilde av om en kommune har mye kultur.

Kafétetthet er antall arbeidsplasser i kafeer, restauranter og puber i prosent av innbyggertallet.

Utdanningsnivå er andelen av den sysselsatte befolkningen med minst tre år høyskoleutdanning.

Universitet eller høyskole er målt som antall ansatte i høyskole eller universitet i prosent av befolk-

ningen. Dette målet er null der det ikke er høyskole.

Boligbygging er målt som antall ferdigstilte boliger siste tre år i forhold til folketallet.

Det er naturligvis mulig å ta med mange andre mulige forklaringsfaktorer også, men det er uheldig å ta med for mange faktorer i denne typen analyser. Vi har tidligere analysert en del andre faktorer som vi ikke har tatt med her, da det ikke ble påvist noen klare sammenhengerⁱⁱ.

I analysene har vi brukt en lineær regresjonsanalyse, der vi antar at nettoflyttingen til et sted blir påvirket av disse faktorene.

Resultatene av analysene viser retning og styrke på sammenheng mellom nettoflyttingen og de faktorene vi legger inn i modellen, når alle faktorene analyseres samtidig.

For at vi skal kunne tolke resultatene av denne typen analyser, er det viktig at vi kjenner retningen til årsaksforholdene. Det gjør vi nødvendigvis ikke, og derfor må en være forsiktig med å trekke bastante konklusjoner. Regional utvikling er i virkeligheten en svært kompleks prosess, og de enkle statistiske metodene vi har muligheten til å bruke er på ingen måte representative for hva som skjer i virkeligheten. Likevel vil slike analyser kunne gi økt innsikt, og er i alle tilfeller bedre enn synsing, gjetting eller anekdotiske historier om enkeltpersoners flyttestudier.

Hva kjennetegner kommuner og regioner som er attraktive?

I tabell 1 ser vi resultater av en analyse, der vi har analysert sammenhengen mellom kommuners nettoutflytting og åtte andre faktorer. Analysene er gjort i treårsperioder, dvs. 2003 er perioden 2001-2003 osv.

Det er tre faktorer som har sterk positiv korrelasjon med nettoutflyttingen i hele perioden. Det er arbeidsplassvekst i kommunen, arbeidsmarkedsintegrasjon og boligbygging.

Kafetettheten, dvs. antall ansatte i restauranter, puber og kafeer i forhold til befolkning har hatt en positiv sammenheng med nettoutflyttingen i alle periodene, men med ulik styrke.

Fram til 2007 var kommunens befolkningsstørrelse signifikant positivt korrelert med nettoutflyttingen, men denne sammenhengen har blitt gradvis svake, og i siste periode er det nesten ingen sammenheng.

Vekst i antall arbeidsplasser i naboregioner har hatt en positiv påvirkning på nettoutflyttingen i alle periodene, men sammenhengen har ikke vært signifikant i enkeltperiodene.

Til slutt har vi tatt med to indikatorer som mange setter i sammenheng med bostedsattraktivitet: Kultur og utdanningsnivå. De statistiske sammenhengene er faktisk negative i noen perioder, men alt for svake til å være signifikante. Dermed ser det ut til at kommuners kulturtilbud ikke har noen innflytelse på bostedsattraktivitet.

Utdanningsnivået i kommunene har heller ingen signifikant sammenheng med bostedsattraktiviteten.

I tabell 2 ser vi hvordan samme analyse slår ut på regionnivå. Arbeidsplassvekst, arbeidsmarkedsintegrasjon, befolkningsstørrelse, kafeer og boligbygging er faktorer som er positive for attraktivitet i regionene. Boligbyggingen er imidlertid langt mindre viktig for regioner, og er ikke signifikant de siste periodene. Det betyr at boligbyggingen betyr mindre for hvilken region folk flytter til, men svært mye for hvilken kommune i regionen som får innflyttingen. Også for regioner har størrelse mindre å si i siste periode.

Tabell 1: Resultat av en lineær regresjonsanalyse med nettoutflytting i kommunene som avhengig variabel. Verdiene viser justerte betaverdier, og fargene angir signifikansnivå. Mørk blå/rød er signifikansnivå <0,01, lys blå/rød er signifikansnivå mellom 0,01 og 0,1. Røde tall er negative.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbeidsplassvekst	,259	,244	,188	,148	,274	,272	,288	0,23
Integrasjon	,218	,201	,274	,314	,327	,253	,268	0,18
Bef.størrelse	,295	,235	,189	,178	,145	,068	,051	0,04
Nabovekst	,083	,048	,003	,053	,037	,062	,033	0,05
Kulturindeks	0,02	0,04	0,01	0,01	0,04	0,03	0,06	0,03
Kafe	0,04	0,04	0,07	0,12	0,14	0,14	0,09	0,10
Utdanningsnivå	0,09	0,06	0,02	0,02	0,04	0,04	0,08	0,01
Boligbygging	0,22	0,34	0,31	0,29	0,24	0,33	0,33	0,36

Tabell 2: Resultat av en lineær regresjonsanalyse med nettoutflytting i regionene som avhengig variabel. Verdiene viser justerte betaverdier, og fargene angir signifikansnivå. Mørk blå/rød er signifikansnivå <0,01, lys blå/rød er signifikansnivå mellom 0,01 og 0,1. Røde tall er negative.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbeidsplassvekst	0,24	0,05	0,11	0,20	0,30	0,37	0,33	0,34
Integrasjon	0,35	0,30	0,36	0,32	0,30	0,26	0,33	0,33
Bef.størrelse	0,30	0,24	0,29	0,22	0,28	0,23	0,29	0,24
Nabovekst	0,04	0,07	0,06	0,03	0,07	0,18	0,04	0,07
Kulturindeks	0,11	0,07	0,12	0,07	0,13	0,12	0,15	0,17
Kafe	0,19	0,25	0,24	0,31	0,23	0,21	0,19	0,27
Univ/høgskole	0,11	0,14	0,01	0,10	0,02	0,02	0,01	0,04
Boligbygging	0,17	0,43	0,26	0,31	0,14	0,06	0,03	0,01

Kultur viser ingen positiv sammenheng med bostedsattraktivitet for regioner. I regionanalysen har vi målt om det er høgskole eller universitet lokalisert. Et overraskende resultat er at det å ha en høgskole eller universitet i regionen ikke later til å gi økt attraktivitet, snarere motsatt.

Analyse av flytting for ulike grupper, kommuner

Til høyre viser vi resultater fra samme type analyser, men der vi har splittet opp flyttingen i de tre typene flyttestrømmer netto innvandring, netto innenlands flytting av innvandrerbefolkningen og netto innenlands flytting av øvrige.

Øverst ser vi resultater av analyse av netto innvandring. Det mest slående er at innvandringen i de siste periodene følger helt andre mønstre enn de første periodene. Tidligere var det nesten ingen sammenheng mellom høy innvandring og høy arbeidsplassvekst. I de siste periodene er arbeidsplassveksten den faktoren som i størst grad henger sammen med innvandring. Også arbeidsplassvekst i nabokommuner har sterk positiv sammenheng med innvandring. Innvandringen har også en tendens til å være høyest i kommuner med liten befolkning og liten arbeidsmarkedsintegrasjon. Tidligere var det høy innvandring til kommuner med mye kultur. Da var det mest flyktningeinnvandring, og dermed kan det se ut til at kommuner med mye kultur er kommuner som også bosatte flyktninger.

Etter at innvandrerne har bosatt seg i Norge, flytter de ofte til andre kommuner. Dermed står innvandrerbefolkningen for en ganske stor andel av flyttinger mellom kommunene, og påvirker mønstrene for attraktivitet. Innvandrerbefolkningen flytter i svært stor grad til kommuner med mange innbyggere, og som har høy arbeidsmarkedsintegrasjon. Det er typisk for kommuner i sentrale strøk. Det er en påfallende sterk negativ sammenheng mellom utdanningsnivå og innvandrerbefolkningens flytting. Det kommer kanskje av at høyt utdanningsnivå også har sammenheng med høye boligpriser.

Den øvrige befolkningen, uten innvandrerbakgrunn, foretrekker også kommuner med mange innbyggere og høy arbeidsmarkedsintegrasjon. For denne delen av befolkningen er boligbygging den faktoren som har høyest korrelasjon med flyttingen. Innvandrere og innvandrerbefolkningen flytter ikke i særlig grad til steder med høy boligbygging. Både innvandrerbefolkningen og de uten innvandrerbakgrunn har en tendens til å flytte til steder med mange kafeer, men ikke til steder med høyt utdanningsnivå og mye kultur. Den øvrige befolkningen flytter ikke spesielt til steder med arbeidsplassvekst lenger, det er det innvandrerne som gjør.

Tabell 3: Resultat av en lineær regresjonsanalyse med netto innvandring i kommunene som avhengig variabel. Verdiene viser justerte betaverdier, og fargene angir signifikansnivå. Mørk blå/rød er signifikansnivå <0,01, lys blå/rød er signifikansnivå mellom 0,01 og 0,1. Røde tall er negative.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbeidsplassvekst	0,03	0,06	0,03	0,09	0,29	0,32	0,28	0,21
Integrasjon	0,08	0,12	0,11	0,03	0,05	0,12	0,16	0,21
Bef.størrelse	0,11	0,19	0,18	0,12	0,01	0,10	0,14	0,23
Nabovekst	0,01	0,08	0,09	0,11	0,09	0,08	0,14	0,19
Kulturindeks	0,11	0,15	0,15	0,17	0,04	0,05	0,08	0,06
Kafe	0,01	0,02	0,01	0,03	0,03	0,05	0,01	0,10
Utdanningsnivå	0,15	0,18	0,19	0,12	0,02	0,09	0,09	0,14
Boligbygging	0,04	0,03	0,01	0,04	0,05	0,04	0,03	0,05

Tabell 4: Analyse av innenlands nettoflytting av innvandrerbefolkningen på kommunenivå.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbeidsplassvekst	0,10	0,12	0,09	0,10	0,01	0,02	0,01	0,05
Integrasjon	0,18	0,21	0,21	0,20	0,22	0,20	0,25	0,25
Bef.størrelse	0,24	0,26	0,26	0,21	0,15	0,15	0,16	0,19
Nabovekst	0,04	0,02	0,05	0,02	0,03	0,02	0,02	0,03
Kulturindeks	0,08	0,07	0,09	0,11	0,17	0,14	0,09	0,05
Kafe	0,00	0,04	0,03	0,01	0,08	0,12	0,06	0,02
Utdanningsnivå	0,16	0,18	0,16	0,12	0,11	0,14	0,17	0,18
Boligbygging	0,05	0,03	0,05	0,07	0,12	0,13	0,09	0,07

Tabell 5: Analyse av innenlands nettoflytting av den øvrige befolkningen på kommunenivå.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbeidsplassvekst	0,24	0,18	0,12	0,08	0,13	0,13	0,14	0,06
Integrasjon	0,18	0,17	0,25	0,29	0,32	0,31	0,34	0,26
Bef.størrelse	0,29	0,25	0,19	0,17	0,12	0,08	0,09	0,13
Nabovekst	0,08	0,03	0,03	0,00	0,01	0,02	0,09	0,13
Kulturindeks	0,04	0,01	0,04	0,04	0,05	0,00	0,06	0,02
Kafe	0,04	0,03	0,07	0,12	0,13	0,16	0,07	0,02
Utdanningsnivå	0,09	0,06	0,01	0,02	0,05	0,04	0,08	0,00
Boligbygging	0,26	0,37	0,34	0,33	0,35	0,34	0,36	0,36

Analyse med flytting for ulike grupper, regioner

Vi kan analysere flyttestrømmene til regionene på samme måte som vi gjorde for kommunene på forgående side.

Mønstrene for netto innvandring i regioner er i stor grad de samme som vi fikk for kommuner. Vekst i antall arbeidsplasser i regionen betyr mest. Vi kan se at betydningen av vekst i arbeidsplasser er økende. Samtidig øker betydningen av vekst i antall arbeidsplasser i naboregioner.

Det er også en negativ sammenheng mellom innvandring til regioner, og regionenes størrelse og arbeidsmarkedsintegrasjon. Det betyr at små, isolerte regioner har systematisk høyere innvandring. Sammenhengene er imidlertid ikke sterke.

Innvandrerbefolkningens sekundære flyttinger viser motsatte mønstre enn for den direkte innvandringen. Innvandrerbefolkningen flytter systematisk til folkerike regioner med høy arbeidsmarkedsintegrasjon. Dette er regioner på det sentrale Østlandet.

Det er også noen pussige sammenhenger mellom skår på kulturindeksen og innvandring. Det er systematisk høyere innvandring til regioner som skårer høyt på kulturindeksen, mens innvandrerbefolkningen som flytter innenlands har en systematisk lavere innflytting til regioner med høy skår på kulturindeksen.

For den delen av befolkningen som ikke har innvandrerbakgrunn, er det i siste periode ingen positiv sammenheng mellom nettoflytting og arbeidsplassvekst. Det ser faktisk ut til å være en negativ sammenheng i siste periode, mens det tidligere var klare positive sammenhenger.

Det er arbeidsmarkedsintegrasjon (pendlingsmuligheter), kafeer og boligbygging som ser ut til å være avgjørende.

Det at regionene har mye kultur, eller har høyskole eller universitet, har ingen positiv betydning. Faktisk er sammenhengene negative i alle perioder. Dette er ganske overraskende, fordi det er forhold som de fleste vil tro har positiv betydning for bostedsattraktiviteten.

Tabell 6: Resultat av en lineær regresjonsanalyse med netto innvandring i regionene som avhengig variabel. Verdiene viser justerte betaverdier, og fargene angir signifikansnivå. Mørk blå/rød er signifikansnivå <0,01, lys blå/rød er signifikansnivå mellom 0,01 og 0,1. Røde tall er negative.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbeidsplassvekst	0,04	0,17	0,29	0,15	0,17	0,34	0,40	0,56
Integrasjon	0,10	0,09	0,01	0,05	0,00	0,07	0,13	0,22
Bef.størrelse	0,24	0,31	0,28	0,04	0,12	0,03	0,09	0,10
Nabovekst	0,09	0,07	0,01	0,14	0,29	0,32	0,26	0,33
Kulturindeks	0,25	0,22	0,33	0,44	0,41	0,24	0,16	0,05
Kafe	0,31	0,38	0,38	0,22	0,05	0,04	0,02	0,09
Univ/høgskole	0,19	0,19	0,18	0,21	0,12	0,01	0,00	0,09
Boligbygging	0,08	0,18	0,36	0,11	0,05	0,14	0,08	0,23

Tabell 7: Analyse av innenlands nettoflytting av innvandrerbefolkningen på regionnivå.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbeidsplassvekst	0,10	0,05	0,17	0,02	0,10	0,11	0,06	0,01
Integrasjon	0,29	0,29	0,30	0,29	0,29	0,27	0,35	0,38
Bef.størrelse	0,43	0,47	0,49	0,44	0,42	0,39	0,45	0,41
Nabovekst	0,08	0,04	0,01	0,06	0,05	0,09	0,00	0,04
Kulturindeks	0,17	0,17	0,22	0,25	0,35	0,35	0,33	0,22
Kafe	0,14	0,13	0,10	0,01	0,05	0,08	0,02	0,08
Univ/høgskole	0,08	0,06	0,04	0,02	0,06	0,05	0,05	0,06
Boligbygging	0,08	0,15	0,28	0,18	0,01	0,01	0,08	0,04

Tabell 8: Analyse av innenlands nettoflytting av den øvrige befolkningen på regionnivå.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbeidsplassvekst	0,25	0,02	0,13	0,22	0,30	0,27	0,12	0,06
Integrasjon	0,32	0,25	0,31	0,29	0,32	0,31	0,44	0,48
Bef.størrelse	0,23	0,16	0,20	0,09	0,16	0,13	0,26	0,18
Nabovekst	0,05	0,09	0,08	0,03	0,07	0,03	0,18	0,21
Kulturindeks	0,06	0,02	0,07	0,04	0,09	0,06	0,09	0,04
Kafe	0,16	0,20	0,18	0,32	0,24	0,27	0,24	0,31
Univ/høgskole	0,12	0,14	0,00	0,11	0,05	0,03	0,03	0,04
Boligbygging	0,20	0,52	0,32	0,38	0,22	0,20	0,17	0,24

ⁱ Norsk kulturindeks er utarbeidet av Telemarksforskning, og setter sammen data fra mange kilder for å få fram kulturtilbud og kulturaktiviteter i norske kommuner. Link til undersøkelsen:

http://www.tmforsk.no/publikasjoner/detalj.asp?merket=5&r_ID=1942

ⁱⁱ For mer bakgrunn og analyser av attraktivitet, se Telemarksforskings notat "Attraktivitetsbarometeret:

http://www.tmforsk.no/publikasjoner/detalj.asp?r_ID=1943&merket=5